

PROVA PÅ WCP-PROGRAMMET I NIO STEG

Varje år deltar 30 000 elever i Sverige, två miljoner i världen, i World's Children's Prize-programmet (WCP), världens största utbildning för barn om medmänsklighet, allas lika värde, barnets och mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar utveckling. Hittills har 42 miljoner barn deltagit.

Vill du prova ett upplevelsebaserat globalt utbildningsprogram som enkelt kan integreras i undervisningen, och bidra till att uppfylla mål i läro- och kursplaner? I det här upplägget kan du använda WCP-programmet på ett sätt som passar dig och dina elever, här och nu.

BYGGER PÅ UPPLEVELSER

WCP-programmet bygger på de upplevelser elever får genom berättelserna i läromedlet *Globen* och i digitala kanaler. De möter barnrättshjältar och unga från hela världen, genom att ta del av deras livshistorier. Programmet ökar elevernas förståelse och empati för andra, och förmåga till inlevelse kring:

- * Alla människors lika värde
- * Barnkonventionen
- * FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- * Hur demokrati fungerar och ständigt måste försvaras
- * FN:s globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030
- * Hur alla kan bidra till att motverka fattigdom, orättvisor och miljöhot

Klicka på blå text i pdf:en

för mer information, filmer, övningar, faktablad och berättelser samt ett rikt bildmaterial på webben.

EN MEDMÄNSKLIG VÄRLD

Genom WCP-programmet ges eleverna träning i att reflektera, samtala och uttrycka egna tankar och åsikter. De får en plattform från vilken de kan göra sina röster hörda och påverka där de bor, i Sverige och i världen, nu och i framtiden. Tillsammans med

Skolor som deltar i WCP-programmet får gratis klassuppsättningar av läromedlet *Globen*.

miljoner andra som deltar, de flesta av dem utsatta barn i fattiga länder, är elever i Sverige med och bygger en värld där alla behandlas lika, där barnets rättigheter respekteras och där människor och miljö mår bra.

VI STÅR BAKOM WCP

WCP-programmet drivs av [World's Children's Prize Foundation](#) (WCPF), en ideell svensk stiftelse, med stöd från bl.a. Svenska Postkodlotteriet, Forum Syd/Sida och Drottning Silvias Stiftelse CATCH. WCPF har 90-konto.

STEG 1-3

Barnets rättigheter, inklusive flickors lika rättigheter, i Sverige och världen

STEG 4

FN:s globala mål för hållbar utveckling

STEG 5

Barnrättshjältar

STEG 6-7

Demokrati, valrörelse och världsomröstningen Global Vote

STEG 8

Jorden Runt-loppet för en bättre värld

STEG 9

No Litter Generation

VIKTIGA DATUM

World's Children's Prize-programmet pågår till och med 16 maj 2019.

- **1 april 2019** arrangeras Jorden Runt-lopp för en bättre värld i skolor i hela världen.
- **16 april 2019** måste er skolas röstresultat *senast* rapporteras.
- **16 maj** firas No Litter Day.

STEG 1-3: BARNETS RÄTTIGHETER I SVERIGE & VÄRLDEN

STEG 1: BARNETS RÄTTIGHETER I SVERIGE

Det är viktigt att känna till sina egna rättigheter för att kunna respektera andras rättigheter och lika värde.

Undersök och diskutera hur barn behandlas där ni bor och i Sverige. Behandlas alla lika eller utsätts en del för diskriminering? Har flickor och pojkar lika rättigheter? Berätta om [barnkonventionen](#) och dess grundprinciper.

- * Inget barn får diskrimineras.
- * Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.
- * Barnet har rätt till liv och utveckling.
- * Barnet har rätt att säga sin mening och vuxna måste lyssna.

Frågor att utgå ifrån

Det kan vara bra att utgå ifrån några av de här frågorna, när barnen tänker tyst och när de pratar med varandra.

- Vad är det bästa med att vara barn?
- Vad är det värsta med att vara barn?
- Vad är du mest rädd för?
- Vad vill du helst ändra på i ditt liv just nu?
- Har vissa grupper av barn det extra svårt? I så fall, vilka då? Varför tror du att det är så?
- Vad tycker du är viktigast att ändra på när det gäller hur barn har det i Sverige?
- Har du har tillräckligt att säga till om i ditt liv? Får du vara med och bestämma om sånt som påverkar dig?
- Lyssnar vuxna tillräckligt på dig?

RESURSER

- * [Om barnkonventionen](#) (s. 12–13 i *Globen*) och [Faktabladet om barn i Sverige](#).
- * [Hur mår världens barn](#) (s. 14–15 i *Globen*).
- * Bilder till collage i *Globen* och på [webben](#).
- * Övningar som [Talkort](#) och [Expertgrupper](#) på webben.
- * Berättelser om barn i [Zimbabwe](#) (s. 91–107 i *Globen*).
- * Berättelser om [barnrättsambassadörer](#) och [jurybarn](#) s. 6–11 samt s. 91–107 i *Globen*.
- * Filmer om [jurybarn](#) och [barnrättsambassadörer](#).

STEG 2: YOU ME EQUAL RIGHTS

Möt flickor och pojkar som kämpar tillsammans för flickors lika rättigheter och skapar förändring där de bor.

Låt dina elever inspireras av dem som förebilder. Utgå ifrån berättelserna om barn som kämpar för [flickors lika rättigheter i Zimbabwe](#). Låt eleverna läsa tyst, eller högt för varandra.

Be eleverna skriva ner:

- Tre likheter och tre olikheter mellan flickors och pojkars liv i Zimbabwe jämfört med i Sverige.

- Minst tre sätt som barnen i Zimbabwe använder för att öka jämställdheten.
- I helklass, be eleverna berätta om likheter och olikheter de har upptäckt, och vilka metoder de tycker verkar bäst, och som de tror skulle fungera i Sverige.

Be eleverna fundera tyst utifrån frågeställningen:

- Varför är det viktigt för samhällsutvecklingen i Sverige och världen att flickor och pojkar, kvinnor och män har lika rättigheter? Om eleverna är mogna för det, koppla gärna till debatten om #metoo.

Samtala: Hur kan ökad jämställdhet bidra till:

- Ökad jämlikhet mellan människor (globalt mål 10).
- Fredligare och mer inkluderande samhällen (globalt mål 16).

STEG 3: BARNETS RÄTTIGHETER I VÄRLDEN

När eleverna förstår vilken roll rättigheter spelar i deras egna liv kan de vända blickarna utåt. Undersök olika grupper, länder och kulturer, och utveckla förmågan att förstå andras behov och rättigheter. Här kan ni välja att ha ett särskilt fokus på flickors lika rättigheter.

Ett barn, flera rättigheter

Utgå ifrån ett [jurybarn](#) eller en [barnrättsambassadör](#) och upptäck att det ofta är flera rättigheter som kränks när ett barn råkar illa ut.

1. Dela upp eleverna i par eller grupper som utgår från varsin

berättelse. Låt dem läsa (och se film, när sådan finns) och resonera kring frågeställningen: Vilka rättigheter har kränkts för det här barnet?

2. Eleverna utgår ifrån den [förenklade barnkonventionen](#) och letar artiklar som kan kopplas till "deras" barn.
3. Eleverna gör collage med barnets namn längst upp eller i mitten, och vilken utsatt grupp hen representerar (från barn med funktionsvariationer till en flicka som sålts av människohandlare. De skriver upp alla rättigheter som kränkts för "deras" barn.
4. Grupperna redovisar genom att sätta upp sina collage på väggen eller digitalt.

5. Avsluta med reflektion. Var det vissa rättigheter som kränktes för flera, till och med alla barn? Känns vissa rättigheter extra viktiga?

STEG 4: GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Alla delar i WCP-programmet bidrar till kunskap om de globala målen och varför de är viktiga att sträva mot. Kunskapen delar eleverna med sig av mot slutet av programmet, i *Jorden Runtloppet för en bättre värld* (se s. 7).

Innan ni kopplar berättelser om barn och barnrättshjältar till de globala

målen, är det viktigt att ge eleverna [grundläggande fakta om målen](#) kopplat till barnets rättigheter.

WCP-programmet lyfter särskilt målen 5, 10 och 16.

Mål 5: Ökad jämställdhet

- Flickor och pojkar ska behandlas lika och ges samma möjligheter.
- Diskriminering, barnäktenskap och våld mot flickor ska stoppas.

Mål 10: Minska ojämlikheten inom och mellan länder

- Barn har rätt till information om och inflytande i frågor som rör dem.
- Alla barn som behöver samhällets stöd ska få det.
- Alla barn som har tvingats fly till Sverige ska behandlas korrekt, utifrån barnkonventionen.
- Inget barn ska diskrimineras.

Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen.

- Våld, övergrepp och utnyttjande av barn ska stoppas.
- Barn ska inte utsättas för våld. Våld mot barn ska utgå ifrån barnkonventionens definition och gälla alla former av våld.
- Öka kunskapen bland barn, föräldrar och myndigheter om våld mot barn och förbudet mot aga.

På nästa sida möter ni barnrättshjältarna vars arbete för barn också bidrar till uppfyllandet av de globala målen.

STEG 5: BARNRÄTTSHJÄLTAR

SPÉS NINGHAZA
BURUNDI

ASHOK DYALCHAND
INDIEN

GUYLANDE MÉSADIEU
HAITI

Eleverna möter tre [barnrätts-hjältar](#) och inspireras av dem och de utsatta barn som hjältarna kämpar för.

Barnrättshjältarna är kandidater till barnrättspriset *World's Children's Prize for the Rights of the Child*. När eleverna har lärt sig allt om kandidaterna röstar varje barn på sin favorit i världsomröstningen Global Vote.

UNDERSÖK UTMANINGARNA

Årets barnrättshjältar arbetar med många viktiga frågor, som:

- * Flickor som tvingas till barn-äktenskap
- * Barn, särskilt flickor, som inte får gå i skolan
- * Barn som växer upp i krig
- * Barn på flykt
- * Barn som är föräldralösa
- * Barn som utnyttjas i slavarbete

UPPLEV GENOM BERÄTTELSE

Ge eleverna tid att fördjupa sig i berättelserna om barnrättshjältarna och utsatta barn. De kan läsa enskilt och högt för varandra. Ibland kan du läsa högt för klassen. Eleverna

upptäcker att alla kan vara med och skapa förändring. Det väcker hopp. Genom att uppleva andra barns livsberättelser, ökar förmågan till inlevelse och empati. Det utvecklar elevernas "känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den egna gruppen" (Lgr 11).

PRAKTISKA ÖVNINGAR

Övningar som Fönster med utsikt (nedan), [Problemträdet](#), [Orsakskedjor](#) och/eller [rollspel](#), ger möjlighet att undersöka och samtala om barnrättshjältarna och deras arbete för en bättre värld.

Fönster med utsikt

1. Dela upp klassen i grupper, som får ett A3-papper där de ritar ett fönster med fem rutor (se bild). Alla ska nå att skriva på pappret.
2. Dela ut varsin frågeställning till grupperna, en text att läsa eller filmklipp att titta på om barnrättshjältarna och/eller barnen de kämpar för. Till exempel:

[Guerline blev hushållsslav](#) när hon var fem år. Varför lämnade hennes föräldrar bort henne? Vilka barn är det som tvingas till slavarbete? Vad kan göras för att ingen ska behöva råka ut för det? | s. 80–83 i *Globen*

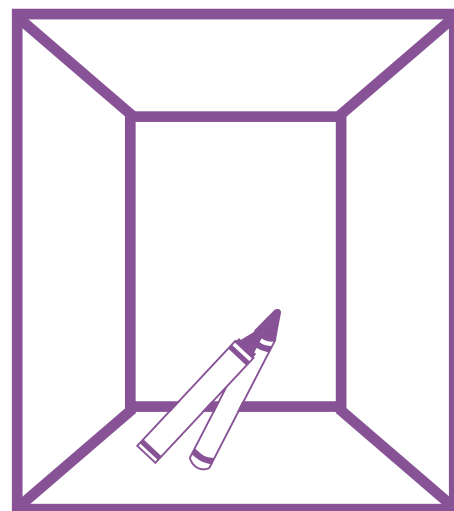
[Evariste blev slagen](#) hemma och flydde till gatan, där han gjorde allt för att överleva. Vad krävs för att barn inte ska tvingas leva på gatan i framtiden? | s. 46–49 i *Globen*

[Salia vägrade ställa](#) upp på ett barnbröllop. Varje år tvingas 15 600 flickor i Indien gifta sig. Vad behöver göras för att få stop på barnäktenskap? | s. 60–63 i *Globen*

3. Alla får en bestämd tid till att läsa texten och tänka själva. Sedan skriver var och en minst tre förslag på problemlösningar i "sin" ruta.

4. Eleverna berättar om sina respektive förslag för varandra, och om hur de har resonerat.

5. Till slut väljer eleverna de förslag

de tycker verkar bäst och skriver upp dem i mitten.

6. Grupperna presenterar sina idéer i helklass.

STEG 6: DEMOKRATI OCH VALRÖRELSE

World's Children's Prize-programmet innehåller en global världsomröstning. I varje skola anordnar eleverna egna valdagar, de skapar valbås, valurnor och utser valförrättare och rösträknare. Inför Global Vote-dagen är det viktigt att lära sig om hur demokrati och en rättvis valrörelse fungerar.

VAD ÄR DEMOKRATI?

Berätta för eleverna om de demokratiska grundprinciperna och att de senare ska genomföra ett demokratiskt val, där samma principer ska råda som i Sveriges politiska val, utan fusk eller korruption!

Ge bra och dåliga exempel från vuxenvärldens val, och berätta att dessa kan påverkas av korruption och maktmissbruk. Vissa kandidater, som har pengar och makt, kan t.ex. sprida falska nyheter i sociala medier, eller tvinga valarbetare att fuska.

Demonstration för införandet av rösträtt för kvinnor i början av 1900-talet.

En flicka i Pakistan lägger sin röst i World's Children's Prize världsomröstning.

FÖLJ TIDSLINJEN

Utgå ifrån tidslinjen över [demokratis utveckling](#) (Globen s. 16–18).

1. Gå igenom tidslinjen tillsammans eller låt eleverna arbeta enskilt, i par/grupp. Vill de lägga till något?
2. Eleverna gör en egen tidslinje över den demokratiska utvecklingen
3. Samla klassen och gör en tidslinje tillsammans, där alla får lägga till från sin egen tidslinje. Be eleverna kommentera, var något förvånande? Har de lärt sig något nytt?

i Sverige (eller i något annat land). De kan leta information på nätet och i böcker.

Driv en valrörelse

Låt eleverna driva sin egen valrörelse, där de sprider information om barnrättshjältarna och deras arbete.

De kan arbeta både enskilt och i grupp och tillverka flygblad, valaffischer och material i sociala medier. De kan skriva, teckna och måla, tala, diskutera och reflektera över viktiga frågor. Resultatet kan förstas spridas till fler, i en utställning på skolan eller i sociala medier.

Kanske kan de [rollspela](#) som t.ex.

barnrättshjältar som håller tal eller ger intervjuer. Eller spela upp korta scener som bygger på berättelser om hjältarna och/eller barn de kämpar för.

Rättvist val

Diskutera hur eleverna kan genomföra en rättvis valrörelse, där alla kandidater får lika stort utrymme, och där alla vet tillräckligt mycket för att kunna göra ett informerat val på Global Vote-dagen i skolan.

Valaffischer

STEG 7: GLOBAL VOTE

Det är viktigt att varje elev vet lika mycket om alla tre barnrättshjältar och tillräckligt mycket för att kunna göra ett informerat och rättvist val. Ingen får påverka barnets val, varken kompisar eller andra..

VALFRI VALDAG

Ni håller er Global Vote-dag när ni vill t.o.m. den 16 april 2019. Ibland deltar en klass, ibland alla elever på skolan.

VIKTIGA FÖRBEREDELSE

Precis som inför ett val till riksdag och regering måste skolans Global Vote-dag förberedas noggrant.

Utse nyckelpersoner

- * *Valförrättare* – prickar av de röstande i röstlängden och lämnar ut röstsedlarna.
- * *Valkontrollanter* – kontrollerar valet, och rösträkningen.
- * *Rösträknare* – räknar rösterna och presenterar skolans röstresultat.

Röstlängd & valsedlar

Ladda ner [valsedlar](#) från webben. I röstlängden står alla elever på skolan som har rösträtt stå med. På valdagen prickas varje elev av när de lägger sin röst i valurnan. De får rösta t.o.m. det år de fyller 18.

Valbås

Valbås behövs för att bevara valhemligheten. I Pakistan gör ökenskolorna valbås genom att ställa två sängar på högkant och täcka dem med tyg. I Brasiliens kläs bambuställningar med löv. Ni kan också kontakta er lokala valmyndighet och låna deras valbås.

Motverka valfusk

Förbered färg som valförrättarna sedan kan märka fingrar eller naglar med, efter att barnen har röstat. Färger som är svåra att tvätta bort är t.ex. växtfärger och märkpenna.

Valurnor

Tillverka egna valurnor av kartonger, burkar, krukor, flätade palmträdsblad eller vad annat som rymmer valsedlar.

Rösta!

Eleverna ställer sig i valkön. En efter en kommer de fram till valförrättarna, som delar ut röstsedlar och prickar av eleverna i röstlängden. De som utsetts till valkontrollanter ser till att alla prickas av i röstlängden, att ingen försöker rösta två gånger!

Eleverna kliver ensamma in i valbåsen, med röstsedeln i handen, markerar sitt val och viker ihop röstsedeln. Sedan lämnar de valbåset och lägger sin röst i valurnan.

RÄKNA RÖSTERNA

När alla barn har röstat är det dags för rösträknarnas insats. Till sist kan resultatet i skolans omröstning avslöjas. OBS! Rapportera sedan skolans röster för varje kandidat i [valurnan på webben](#).

ALLA FÅR PRIS!

Alla kandidater har gjort fantastiska insatser och alla tre hedras vid WCP-ceremonin och får pengar till sitt arbete för barn. Den som får flest röster får *The World's Children's Prize for the Rights of the Child*. De andra två kandidaterna får *The World's Children's Honorary Award*.

MATERIAL

- * Reportage om Global Vote jorden runt (s. 19–33 i *Globen*).
- * [Filmer](#) från barns Global Vote-dagar i världen.
- * [Ladda ner valsedlar](#).
- * [Besök en Global Vote-dag](#) med hjälp av VR-teknik

STEG 8: JORDEN RUNT-LOPPET FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Den 1 april 2019 arrangeras finalen på Jorden Runt-loppet för en bättre värld av barn i hela världen.

Jorden Runt-loppet för en bättre värld fokuserar särskilt på de globala målen 5 (för jämställdhet), 10 (för jämlikhet) och 16 (för rättvisa och fredliga samhällen). Förberedelserna inför 1 april löper som en röd tråd genom alla steg WCP-programmet, där eleverna rör sig framåt både i tanken och fysiskt. Varje del, från arbetet med barnets rättigheter och barnrättshjältar, till flickors och pojkars gemensamma kamp för jämställdhet, bidrar till framåtrörelsen.

Den 1 april genomförs en manifestation för barnets rättigheter och de globala målen där även dina elever kan vara med och:

- Framför sina krav på förändring, i sociala medier och/eller med plakat, banderoller och tal!
- Bilda en så lång mänsklig kedja de kan, fingerspets mot fingerspets.

- Förlänga kedjan genom att gå eller springa tre kilometer.

BJUD IN OMVÄRLDEN

Eleverna får gärna bjuda in föräldrar, lokala organisationer, politiker och medier att uppleva det historiska ögonblick då de tillsammans med miljoner barn omfamnar jordklotet och framför vilka förändringar de vill se vad gäller respekten av barnets rättigheter och uppfyllandet av de globala målen för hållbar utveckling.

MINST 100 VARV

[Rapportera till WCP](#) hur många barn som deltog så att WCP kan räkna hur många varv runt hela jordklotet som de miljoner barnen tillsammans tillryggalagt för en bättre värld.

TRÄFFA SVENSK OLYMPIER

Jorden Runt-loppet är ett samarbete med Sveriges Olympiska Kommitté, SOK. Därför kan er skola få besök av en svensk olympier som berättar om den olympiska rörelsens grundvärderingar: respekt för varje individ

och vänskap över alla gränser, om de globala målen och barnets rättigheter, om sitt eget olympiska tävlingsögonblick och sin idrott. Er skola kan [boka sitt olympierbesök](#) någon gång t.o.m. 1 april 2019, eller mellan 1 november 2019 och 1 april 2020.

DE OLYMPISKA VÄRDERINGARNA:

- strävan efter excellens
- visa respekt
- bygga vänskap

Genomförs i samarbete med

med stöd från

STEG 9: NO LITTER DAY

Den 16 maj firar barn i skolor över hela världen No Litter Day. Barnen, som blir en del av *No Litter Generation*, samlar skräp, sorterar och väger det. Samtidigt sprider de information om att alla barn överallt ska få leva i en ren och hälsosam miljö. *No Litter Generation* är ett samarbete med organisationen Håll Sverige Rent.

Barnen visar att de tillhör en "skräpfri generation", genom att samla skräp och sprida information om alla barns rätt till en ren och hälsosam miljö, med koppling till de globala målen för hållbar utveckling, i synnerhet mål 6, 11 och 13.

Förbered

Ta del av berättelser och fakta om [barn, skräp och miljöpåverkan jorden runt](#), visa 360-bilder och [film](#). Använd gärna förslagen på [enkla övningar](#).

Genomför No Litter Day

Använd den 16 maj eller valfri dag den veckan till att samla skräp och sprida kunskap. Inspireras av barn i *Globen* som visar hur de gjort på sin [No Litter Day](#) i Sverige och Ghana, Burma/Myanmar, Zimbabwe och många fler länder.

Har ni annan skräpplockaraktivitet?

Kanske deltar er skola redan i Håll Sverige Rents skräpplockarkampanj? No Litter Day skapar möjlighet till ett globalt perspektiv och festlig final. Ni kan använda en skräpplockar-

No Litter Generation genomförs med stöd av svenska Postkodlotteriet.

aktivitet tidigare under våren som er No Litter Day, om ni låter eleverna läsa och diskutera [No Litter Generation-materialet](#) samt väger skräpet och [rapportera vikten till WCP](#). All världens skräp som samlas in räknas samman!

Vill er skola...

...FÅ BESÖK AV EN WCP-DELEGATION?

I samband med den årliga WCP-ceremonin på Gripsholms slott får skolor i Sverige besök av jurybarn, barnrättshjältar och barn de kämpar för, samt unga musiker. Ni kan [anmäla intresse](#) för att ta emot en WCP-delegation. Även barn och lärare från grannskolor kan bjudas in när besökarna kommer.

...ARRANGERA WORLD'S CHILDREN'S PRESS CONFERENCE (BARNENS PRESSKONFERENS)?

WCP-kansliet samordnar årligen barnledda presskonferenser som hålls i Sverige i samband med WCP-veckan på senvåren. Hör av er om du och dina elever vill arrangera en presskonferens på er ort. [Mer information](#) hittar ni på webben.

...DELTA I FORTBILDNING?

Våra pedagoger håller gärna en fortbildning om World's Children's Prize-programmet för dig och dina kollegor, samt lärare i skolor som ligger nära er.

Mejla skola@worldschildrensprize.org eller gå in på [webben](#) för att anmäla intresse för till exempel [fortbildning](#).

Barnrättshjältar möter elever i Sverige

